

СТАНОВИЩЕ
от доц. д-р Наташка Дакева Данова, дм

**по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по научната специалност
„Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“,
в катедра „Общественоздравни науки“ при ФОЗ на Медицински университет -
Плевен**

Конкурсът е обявен в бр. 86/06.11.2015 г. на ДВ. В определения срок за конкурса е подал документи единствен кандидат – гл.ас.д-р Мариела Стефанова Камбурова, дм.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидатката

Д-р Мариела Стефанова Камбурова завършва медицина във Висш медицински институт - Плевен през 1995 г. с отличен успех. През 2002 г. придобива специалност по социална медицина и здравен мениджмънт, а през 2003 г. – втора магистърска степен по здравен мениджмънт във ВМИ – Плевен. През 2015 г. започва втора специализация по икономика на здравеопазването. Трудовата си кариера започва през 1996 г. като завеждащ здравна служба в с.Шипково, област Ловеч. През периода 1997-1998 г. специализира педиатрия и работи като специализант в Клиника по педиатрия в Университетска болница – Плевен. От м.септември 1998 г. до момента работи последователно като асистент, старши асистент в катедра „Социална медицина“ и като главен асистент в катедра „Общественоздравни науки“ на МУ- Плевен. Преподава на студенти българоезично и англоезично обучение. През 2014 г. защитава дисертационен труд по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ на тема „Рискови фактори за раждане на недоносени деца и влиянието им върху здравните и социалните потребности при развитието на децата до 3-годишна възраст“, за което ѝ е присъдена образователна и научна степен „доктор“.

Д-р Камбурова е провела редица обучения и специализации у нас и в чужбина (Белгия, Франция, Австрия). Активно участва в разработването и реализацията на редица проекти, свързани с обучението на студентите и организацията на здравеопазването.

Участвала е в 5 образователни проекта и 1 научно-изследователски проект. Член е на няколко научни организации – самостоятелно и в колектив чрез ФОЗ.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Гл. ас. М. Камбурова има 55 реални научни публикации, от които участие в съавторство при написването на учебно помагало „Обществено здраве - ръководство за специализация на медицински сестри“, 10 в чуждестранни списания и рецензирани сборници, 26 в български периодични издания и 18 в пълен текст в рецензирани сборници. В повече от половината публикации д-р Камбурова е самостоятелен или първи автор. Като научна активност следва да се отчете и представените 80 резюмета от участия в международни и национални научни форуми. Останалите публикации и резюмета са свързани с докторската дисертация.

Представена е справка от ЦМБ-МУ-София, МБ при МУ-Плевен и по собствено проследяване с общо 29 цитации в България (26 по цитатна справка и 3 допълнително

открити). Общият импакт фактор на научната продукция е висок – 15,546, а SJR е 1,884.

Публикациите на д-р М. Камбурова са свързани със здравето състояние на населението в България, профилактиката и промоцията на здравето, организацията и управлението на здравеопазването, медицинското образование.

Научно-приложните ѝ приноси в тези направления могат да се обобщят в следното:

- Комплексно проучване на медико-социалните проблеми на недоносените деца в много аспекти: за първи път са изследвани едновременно рисковите и протективните фактори за раждане на недоносени деца и за развитието им до 3-годишна възраст, въз основа на което са идентифицирани факторите със съществена значимост – принос с научно-теоретичен и практически характер.
- За първи път е проведено лонгитудинално проспективно проучване на физическото, нервно-психическото развитие и здравния статус на кохорта деца от раждането до 3-годишна възраст и е доказано наличието на висок здравен риск и висока потребност от здравни и социални услуги на недоносените деца, живеещи в града.
- Важно практическо значение при управление на ресурсите има разработеният индекс за оценка на потреблението на пет здравни и социални услуги от раждането на децата до 3-годишна възраст при недоносени и доносени деца.
- В областта на промоцията на здравето и превенцията на болестите: изследвани са различни видове ресурси (материално-технически, финансови, информационни, организационни, човешки и други), необходими за провеждането ефективни здравно-промотивни дейности в училище; анализирани са професионалните компетентности на учителите и училищните здравни специалисти по промоция на здравето и е обоснована потребността от по-нататъшното им усъвършенстване; разработен е наръчник за подобряване на здравното образование в училище; представена е нова концепция за четвъртична профилактика, чиято цел е профилактика на свръхлечението; анализирани са най-разпространените рискови поведенчески фактори сред учениците на 14-19 години и мотивите за нездравословно поведение.
- Проучени са основни социално-икономически и поведенчески детерминанти на здравето и анализ на демографски показатели с оглед търсене на резерви за тяхното подобряване.
- Направена е самооценка на здравното състояние и характеристика на здравното поведение на пациенти над 44 г. при срезово проучване
- Проучванията върху начина на живот на бременните, влиянието на различни фактори и организацията на здравната им помощ имат важна роля за подобряване здравето на жените и благоприятния изход на бременността, намерило израз в предложените конкретни базисни стъпки за подобряване на женското и детското здраве.
- В областта на управлението и организацията на здравните грижи са установени главните препятствия за ефективно управление на времето в работата на ръководните кадри; обобщен е световният опит по отношение на значимостта на

сестринската документация и са анализирани информираността, психологическата нагласа и отношението на действащите медицински сестри към сестринската документация; представени са реално постигнати резултати при прилагане на сестринската диагноза в клиничната практика в различни европейски държави.

- В областта на медицинското образование важно теоретично и приложно значение имат установената необходимост от усвояване на общи управленски компетенции от студенти по медицина; проучените най-значими мотиви за обучение на здравните професионалисти в специалността „Управление на здравните грижи“; изследването на удовлетвореността сред студентите по „Управление на здравните грижи“ и реализацията на дипломираните; възможности за приложение на дистанционното обучение, както и участие в разработването на учебни програми и тестове с оглед оптимизация на учебния процес, подобряване на неговото качество и ефективното му управление.

Гл. ас. М. Камбурова е преподавател от 17 години, с натрупан опит и принос в обучението на български и английски език на студенти от различни факултети на университета. Учебната ѝ натовареност през последните 3 академични години е голяма - общо 2529.8 екв.уч.часа (средно на година по 843 екв.уч.ч.) и надхвърля многократно нормативните изисквания за заетост за академичната длъжност „доцент“. Важен актив в този вид дейност е участието ѝ при разработката на 3 учебни програми, самостоятелното или в съавторство участие в разработването на тестове за семестриални изпити, държавен изпит, текущ контрол на студентите.

III. Заключение:

Научната продукция на гл.ас.Мариела Камбурова е тясно свързана с проблемите на социалната медицина и медицинското образование. Научните разработки се характеризират с прецизност и причинно-следствена насоченост, с обосновани изводи и препоръки. По всички показатели на научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност гл.ас. Мариела Камбурова отговаря напълно на количествените и качествени показатели и критерии за академичната длъжност „доцент“.

Дългогодишният опит като преподавател, експерт и изследовател, безспорната професионална компетентност, голямата и разнообразна научна активност, теоретическата и практическата значимост на научните разработки, ми дават основание убедено да предложа на членовете на Научното жури да изберат на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ в катедра „Общественоздравни науки“ на ФОЗ при Медицински университет – Плевен гл. ас.д-р Мариела Стефанова Камбурова, дм.

24.03.2016 г.

Доц. д-р Наташка Данова, дм

